

СТАНОВИЩЕ

За дисертацията на Ивета Драгомирова Косева

„Далмация във венецианско-руските отношения през XVIII век”

1. Дисертационният труд на Ивета Косева е посветен на една тема, която историографски е сравнително слабо разработена – става дума за ролята, която играе Далмация в отношенията между Русия и Венеция през XVIII в. От такава гледна точка има немалко възможности да бъдат постигнати научни приноси. Освен това самата докторантка владее италиански на достатъчно добро равнище, което ѝ позволява да ползва съответната литература, както и извори от венециански архиви.

Несъмнен плюс за осъществяването на дисертационния проект е обстоятелството, че Ивета Косева е имала възможност да осъществи изследователски престой в Италия, което е позволило на докторантката да включи в изследването си книги, статии, а също и архивни документи, които не са достъпни у нас.

2. Структурата на дисертация е убедителна, логично формулирани са и заглавията на отделните раздели. В уводната част докторантката запознава читателите с изворовата база, на която стъпва изследването, разгледани са някои историографски проблеми, свързани с темата. Останалите части от дисертация недвусмислено демонстрират способността на Ивета Косева да структурира по подходящ начин един немалък по обем исторически наратив.

Научният принос на дисертацията се състои във включването в научен оборот на отделни документи от венецианските архиви от последната трета на XVIII в., на които изследователите досега не са обръщали особено внимание. Тези извори хвърлят допълнителна светлина върху някои аспекти от венецианско-руските отношения, които – и това е хубаво да се подчертае – все пак не са имали ключово значение нито за външната политика на Венеция, нито за Русия през посоченото столетие. Тази специфика до известна степен обяснява и защо историците толкова малко обръщат внимание на политическите, дипломатическите и икономическите контакти между двете държави през XVIII в. Известен академичен принос има и при интерпретацията на венецианско-руските отношения през втората половина на века, когато двете страни задълбочават двустранните си контакти – тълкуването, което предлага Ивета Косева, според мен е аргументирано достатъчно логично.

3. От езикова гледна точка текстът като цяло е написан на добър български, проблеми от гледна точка на правопис и пунктуация се срещат рядко. На места обаче докторантката прекалено дословно се придържа към формулировките на ползваните англо- и италоезични автори, а това води на места до буквален превод, което би трябвало да се избягва.

4. Както е добре известно, към всеки дисертационен труд могат да бъдат отправени критични бележки и в този смисъл текстът, представен от г-жа Косева, не е изключение. Разбираемо е желанието на докторантката ръкописът да бъде възприет и от една по-широка академична аудитория, а не само от тесните специалисти. Струва ми се обаче, че балансът малко е нарушен и в дисертацията има немалко страници, свързани с историята на Венеция и на Русия преди XVIII в., които нямат връзка със същинската тема на изследването. Също така не съм много убеден, че подробното описание на имперските или държавните идеологии на Венеция и на Русия допринасят за изследователското осмисляне на двустранните отношения през осемнадесетото столетие. Докторантката прекалено много внимание обръща на вътрешнополитическите проблеми на Венеция, които сами по себе си несъмнено са интересни, но е под въпрос доколко те винаги имат значение за „руските аспекти“ във външната политика на републиката на Сан Марко.

5. В заключение бих искал да обобщя, че горните коментари не променят като цяло положителното ми впечатление от представената дисертация. В този смисъл смятам, че дисертационният труд на Ивета Косева притежава нормативно изискуемите качества, за да получи докторантката образователната и научната степен „доктор“.

София, 11 май 2023 г.

С уважение:

Проф. дин Иван Първев